

МОЛОДИЙ КОМУНІСТ

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ.

Рік видання XV
№ 45 (1837).

13 КВІТНЯ
1974 року

Ціна 2 коп.

ЮНАКИ І ДІВЧАТА! НАПОЛЕГЛИВО ОВОЛОДІВАЙТЕ МАРКСИСТСЬКО-ЛЕНІНСЬКИМ УЧЕННЯМ, ДОСЯГНЕННЯМИ НАУКИ, ТЕХНІКИ І КУЛЬТУРИ! ПРИЖНОЖУЙТЕ СЛАВНІ РЕВОЛЮЦІЙНІ, БОЙОВІ І ТРУДОВІ ТРАДИЦІ РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ! БУДЬТЕ АКТИВНИМИ БОРЦЯМИ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ РІШЕНЬ XXIV З'ЇЗДУ КПРС!

Заклики ЦК КПРС ДО 1 ТРАВНЯ 1974 РОКУ

1. Хай живе 1 Травня — День міжнародної солідарності трудящих у боротьбі проти імперіалізму, за мир, демократію і соціалізм!
2. Пролетарі всіх країн, єднайтеся!
3. Хай живе марксизм-ленінізм — вічно живе революційне інтернаціональне вчення, прапор боротьби трудящих усіх країн проти імперіалізму, за перемогу соціалізму і комунізму!
4. Комуністи! Будьте в авангарді всенародної боротьби за втілення в життя рішень XXIV з'їзду КПРС, активними організаторами і вихователями мас!
5. Трудящі Радянського Союзу! Активно боріться за здійснення рішень XXIV з'їзду партії, за подальше зміцнення економічної і оборонної могутності нашої Батьківщини!
6. Трудящі Радянського Союзу! Ширше розвивайте всенародне соціалістичне змагання за дострокове виконання плану 1974 року!
7. Слава великому радянському народові — будівникові комунізму!
8. Хай живе героїчний робітничий клас Країни Рад — провідна сила в будівництві комунізму!
9. Хай живе славне колгоспне селянство — активний будівник комунізму!
10. Хай живе радянська народна інтелігенція — активний будівник комунізму!
11. Хай живе союз робітничого класу і колгоспного селянства! Хай міцніє неперушна ідеїно-політична єдність радянського суспільства!
12. Хай живе інтернаціональна єдність і братерська дружба народів СРСР — велике завоювання ленінської національної політики КПРС!
13. Хай живе Комуністична партія Радянського Союзу — випробуваний авангард робітничого класу, всього радянського народу!
Хай живе велика неперушна єдність партії і народу!
14. Хай живуть Ради депутатів трудящих — органи справді народної влади! Хай розвивається і міцніє соціалістична демократія, зростає активність депутатів Рад, шириться участь трудящих в управлінні державою!
15. Громадяни Радянського Союзу! Беріть активну участь у наступних виборах до Верховної Ради СРСР! Оберемо до Верховної Ради СРСР кращих синів і дочок радянського народу, гідних представників неперушеного блиску комуністів і безпартійних!
16. Радянські профспілки! Поліпшуйте організацію і підвищуйте дієвість соціалістичного змагання! Ширше залучайте трудящих до управління виробництвом!
Хай живуть радянські профспілки — школа комунізму!
17. Юнаки і дівчата! Наполегливо оволодівайте марксистсько-ленінським ученням, досягненнями науки, техніки і культури! Примножуйте славні революційні, бойові і трудові традиції радянського народу! Будьте активними борцями за здійснення рішень XXIV з'їзду КПРС!

18. Хай живе Ленінський комсомол — вірний помічник і резерв Комуністичної партії, передовий загін молодих будівників комунізму!
19. Хай живуть радянські жінки — активні будівники комуністичного суспільства!
20. Радянські воїни! Безустанно вдосконалюйте бойову і політичну підготовку, пильно і надійно охороняйте мирну працю радянського народу!
Хай живуть героїчні Збройні Сили СРСР!
21. Трудящі Радянського Союзу! Наполегливо боріться за подальше піднесення соціалістичної економіки — основи могутності Батьківщини і неухильного зростання добробуту народу!
22. Трудящі Радянського Союзу! Добивайтеся високої продуктивності праці та ефективності виробництва, прагніть дати продукції більше, кращої якості, з меншими затратами! Боріться за дострокове виконання державних планів і взятих зобов'язань!
23. Слава ударникам п'ятирічки, передовикам і новаторам виробництва, які йдуть в авангарді всенародного соціалістичного змагання за виконання і перевиконання п'ятирічного плану!
24. Працівники промисловості! Боріться за подальший розвиток і зміцнення індустріальної могутності країни! Добивайтеся якнайшвидшого освоєння нових потужностей, прискорення технічного прогресу! Ширше дорогу новій техніці і прогресивній технології!
25. Працівники промисловості! Збільшуйте випуск і оновлюйте асортимент товарів народного споживання, поліпшуйте їх якість і знижуйте собівартість!
26. Працівники будівництва! Наполегливо добивайтеся своєчасного введення в дію нових об'єктів! Всебірно поліпшуйте якість і знижуйте вартість будівельних робіт!
27. Працівники транспорту і зв'язку! Розвивайте і вдосконалюйте засоби транспорту і зв'язку! Всебірно поліпшуйте обслуговування народного господарства, повніше задовольняйте запити радянських людей!
28. Колгоспники і працівники радгоспів! По-господарському використовуйте землю, техніку, трудові і матеріальні ресурси! Збільшуйте врожайність усіх сільськогосподарських культур і продуктивність тваринництва, підвищуйте продуктивність праці, знижуйте собівартість продукції!
29. Працівники сільського господарства! Ширше розгортайте соціалістичне змагання за подальше піднесення сільськогосподарського виробництва! Вище якість весняних польових робіт! Боріться за виконання і перевиконання планів і соціалістичних зобов'язань у четвертому році п'ятирічки!
30. Трудівники сільського господарства! Збільшуйте виробництво продукції! Розвивайте спеціалізацію на базі концентрації сільськогосподарського виробництва і міжгосподарської кооперації!
31. Працівники промисловості і сільського господарства! Зміцнюйте матеріально-технічну базу кол-

- госпів і радгоспів! Прискорюйте темпи електрифікації, комплексної механізації і хімізації сільськогосподарського виробництва, меліорації земель!
32. Працівники торгівлі, громадського харчування, служби побуту і комунального господарства! Активно впроваджуйте прогресивні форми роботи! Боріться за високу культуру обслуговування радянських людей!
33. Трудящі Радянського Союзу! Боріться за комуністичне ставлення до праці!
Підвищуйте дисципліну праці і організованість! Свято бережіть і примножуйте суспільну власність!
34. Працівники народного господарства! Наполегливо оволодівайте економічними знаннями, сучасними методами господарювання і управління! Сміливіше впроваджуйте у виробництво наукову організацію праці, передовий досвід, найновіші досягнення науки і техніки!
35. Трудящі Радянського Союзу! Всебірно підвищуйте роль трудових колективів у комуністичному вихованні, подальшому розвитку трудової і громадської активності кожної людини!
36. Радянські вчені й інженерно-технічні працівники! Рационалізатори і винахідники! Всебірно прискорюйте науково-технічний прогрес, зміцнюйте зв'язок науки з виробництвом! Добивайтеся якнайшвидшого впровадження в народне господарство науково-технічних досягнень!
37. Діячі літератури і мистецтва, працівники культури! Високо несіть прапор партійності і народності радянського мистецтва, вдосконалюйте художню майстерність, віддавайте свої здібності вихованню будівників комунізму!
38. Працівники народної освіти! Всебірно підвищуйте якість навчання, вдосконалюйте підготовку кадрів для народного господарства! Виховуйте підрастаюче покоління в дусі комуністичної моралі, свідомого ставлення до навчання і праці!
39. Працівники охорони здоров'я і фізичної культури! Поліпшуйте медичне обслуговування населення, активніше впроваджуйте фізичну культуру в повсякденне життя радянських людей!
40. Ветерани революції, війни і праці! Передавайте молоді свої знання і досвід, беріть активну участь у вихованні молодого покоління на революційних, бойових і трудових традиціях радянського народу!
41. Піонери і школярі! Палко любіть Радянську Батьківщину, добре учіться, оволодівайте трудовими навичками! Готуйтеся стати активними борцями за велику справу Леніна, за комунізм!
42. Братерський привіт комуністичним і робітничим партіям — бойовому марксистсько-ленінському авангардові робітничого класу і всіх трудящих, стійким борцями проти імперіалізму, за мир, демократію, національну незалежність і соціалізм.

(Закінчення на 2-й стор.)

Микола ЗОЛОТАРЕНКО.

Ти перший, комсорг...

Знайомі обличчя і вогник в очах...
Неначе я вчора із ними ішов з автоматом в карпатських лісах,
Шляхами ішов бойовими.
Комсоргу нелегко: він перший в строю,
Йому ПТР чи — станину.
Він перший, як прапор, в гарячій бою,
Він перший, він — сурма, повинен...
І вже, як далека-далека луна
Грозивий той час долітає,
Та й досі ще чую, як нас старшина
В запасі по списку звіряє.
Вливається в море маленький струмок —
Давно я вже став комуністом,

Та свій бережу комсомольський квиток,
Як доказ, що був я горністом.
Устатківський район.

Леонід НАРОДОВИЙ

З нами — Ілліч

Історія роки свої відлічує —
Ідемо революційно молоді,
Бо знаємо, що з нами наш Ілліч є
У боротьбі, любові і гряді.
Здавалося б, роки стирають грані
Грзнітних брил, і дум, і слів,
Але жовтневий спалах в Петрограді
З роками ще яскравіш запалав.
Не віряться, що це було недавно,
Не віряться, що це було давно...
Ілліч стоїть у Смольному державно
І дивиться в майбутнього вікно.

Десь — постріли.
На здіблених багнетах
Контрреволюції розіп'ято уста...
Ілліч стоїть і чує, як планета,
Здрігаючись, до сонця поверта.
Стоїть — і дихає,
і думає, і діє,
І дивиться у наші дивні дні.
Ви чуєте, він в Смольному радіє,
Що нині в нас півсвіту є рідні,
Що ми, революційні ідеали,
Не розгубили в труднощах життя,
Нове суспільство вперше збудували
Й нові шляхи відкрили в майбуття.
Нам ними йти за Партією Леніна —
З нових доріг нова доба гряде.
Нам чується хода упевнена —
То Ленін вулицею нашою іде.

Руки жінки

Руки жінки,
Руки трудівниці,
Скільки ви зробили на землі!
Ваша амплітуда — від дійниці
До штурвала зорекораблів.
Руки жінки,
У долонях ваших
Колоски дзвінкують золоті.
Знаю: вам буває надто важко,
Але ви невтомні у житті.
Руки жінки,
Ніжні і музичні,
А як треба — мужні і шорсткі.
Ви до всіх робіт на світі звичні,
Дужі, героїчні — ви такі!
Кожен з нас в житті зазнав
немало
І тривоги, і холоду, й розлук,
Та завжди тепліше нам ставало
Від жіночих, щедрих,
вірних оч.
м. Кіровоград

СЬОГОДНІ —
ДЕНЬ
ПОЕЗІЇ
НА
КІРОВОГРАДЩИНІ

Анатолій КУМАНСЬКИЙ.

ІДЕМО ЗА ЛЕНІНИМ

Ідемо ми за Леніним Волею партії, Ідемо ми за Леніним. Знаєм-бо ми: Де Ленін, Там правда, Де Ленін, Там щастя, Де Ленін, Там воля, Де Ленін, Там мир, м. Кіровоград.

Виктор ГАНОЦКИЙ

ОКОПИ

Здесь тишина — аж боль стоит в висках, На луговине млеют сена копны Здесь, выгнувшись в причудливый зигзаг, Пригорок опоясали окопы. Не разгадать их тайну, не прочесть... Как сгустки крови, ржавые осколки Усеяли пригорок тот окрест С тех давних дней, когда здесь битва смолкла, И три березы — шрамы на стволах — Свидетели немые этой битвы, — Не отступив отсюда ни на шаг, Третью веку плачут об убитых. И не скрывают, не стыдятся слез, Как на миру, где разбрелась по полю, Белеет строй молоденьких берез, И тишина — белым-бела до боли, м. Кіровоград.

Виталий ЮРЕЧКО

ГИТАРА

Матери моей посвящаю.

Я трезвый сегодня — От воздуха пьян — такой он хмельной, окаянный. И просится, просится в руки баян, да нет, к сожаленью, баяна. Да ну с ним, с баяном, Что проку-то в нем! (Я с матерью так вот гитарю), Давай, как бывало когда-то, споём, Споём под твою гитару... Ведь каждая, каждая в ней струна — душевнее клавишных планок... В войну земляков собирала она. У беженских наших землянок. И после, с победой вернувшись в дом, все также сердечно, с любовью она собирала заплаканных вдов и с ними общалась по-вдови, А время летело, за солнцем плыло. И только на нашей усадьбе Гитара звала, собирала село на две молодежные свадьбы... Сегодня она собрала всю семью, Не в полном составе, И все же, — Вам, Дмитревна, слово. А я подпою. С сестренкой вместе поможем. ...За синими окнами — звезды, луна, как с праздничной елки игрушки, А в доме поет задумчиво она — гитара-старушка, с. Онуфривка,

ЗАКЛИКИ ЦК КПРС

ДО 1-го Травня 1974 року

(Закінчення).

- 43. Хай міцніє єдність і згуртованість комуністів усього світу на непохитній основі марксизму-ленінізму і пролетарського інтернаціоналізму!
44. Братерський привіт народам соціалістичних країн! Хай розвивається і міцніє світова система соціалізму — історичне завойовання міжнародного робітничого класу, вирішальна сила в антіімперіалістичній боротьбі, оплот миру, демократії і соціального прогресу!
45. Хай живе єдність і згуртованість народів країн соціалістичної співдружності! Вище прапор соціалістичного інтернаціоналізму!
46. Братерський привіт робітничому класові капіталістичних країн — самовідданому борцю за права трудящих, за мир, демократію і соціалізм!
47. Палкий привіт народам, які скинули колоніальні кайдани, борються за зміцнення незалежності і соціального прогресу своїх країн!
48. Палкий привіт народам колоніальних і залежних країн, які борються проти імперіалізму і расизму, за свободу і національну незалежність!
49. Хай міцніє могутній союз революційних сил — світової системи соціалізму, міжнародного робітничого руху, борців за національне і соціальне визволення народів!
50. Братерський привіт змагаючим у тюрмах і фашистських катівнях, мужнім борцям за свободу народів, за соціалізм! Свободу в'язням капіталу!
51. Братерський привіт героїчному в'єтнамському народові, який здобув історичну перемогу над силами імперіалістичної агресії! Хай живе радянсько-в'єтнамська дружба! Мир, свободу і незалежність усім народам Індокитаю!
52. Братерський привіт робітничому класові, трудящим і всім демократам Чілі, які ведуть мужню боротьбу проти терору реакційно-фашистських сил! Народи світу! Зміцнюйте солідарність з патріотами Чілі!

- Свободу Луїсу Корвалану! Свободу всім в'язням фашистської хунти!
53. Народи світу! Примножуйте зусилля в боротьбі за встановлення надійного і міцного миру для всіх держав і народів Близького Сходу, за повну ліквідацію наслідків ізраїльської агресії! Хай міцніють і розвиваються дружба і співробітництво між народами Радянського Союзу і арабських країн!
54. Народи європейських країн! Боріться за створення європейського континенту в район міцного миру і плідного співробітництва між державами! Добивайтесь успішного завершення наради з питань європейської безпеки! Народи азійських країн! Боріться за зміцнення миру, співробітництво і добросусідські відносини між державами, за колективну безпеку в Азії!
56. Народи світу! Боріться за те, щоб розрядка міжнародної напруженості стала необоротною, добивайтесь перетворення принципів мирного співіснування в норму взаємовідносин між державами з різним соціальним ладом! Викривайте підступи сил агресії, реваншизму і реакції — ворогів миру і безпеки народів!
57. Народи світу! Добивайтесь, щоб незастосування сили стало законом у міжнародних відносинах, а ядерна зброя була заборонена назавжди! Боріться за припинення гонки озброєнь, за загальне і повне роззброєння!
58. Хай живе ленінська зовнішня політика Радянського Союзу — політика миру і дружби народів, згуртування всіх сил, які борються проти імперіалізму, реакції і війни! Хай торжествують ідеї Програми миру, виробленої ХХІV з'їздом КПРС!
59. Хай міцніє і процвітає наша велика Батьківщина — Союз Радянських Соціалістичних Республік!
60. Під прапором марксизму-ленінізму, під керівництвом Комуністичної партії — вперед до перемоги комунізму!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

ДЕЛЕГАТ З'ЇЗДУ

ПРО СВІТЛОВДСЬК вона вперше почула з вуст свого однокласника: — Оце місто! — захоплено розповідав він. — Поєднання сонця, повітря і води. А чистота яка там! А зелень! Словом — мрія. Наташа слухала його, а подумки була вже там. Хоч сумнів троху тривожив душу. «Багато туди захочуть одержати направлення. Не я одна». І от випускниця Путивльського плододовоцього технікуму Сумської області — перед членами державної комісії. — У Кремлесі я б хотіла працювати, — боязко промовила. — Якщо можна, дайте туди направлення. Як і уявляла Наташа, шпінтль Світловдськ зустрів її притаманною йому свіжістю і привітністю. Йі тут все сподобалось одразу — і буйна зелень скверів та садів, і шум морської хвилі, і святкова нарядність споруд. Тому, мабуть, перше розчарування (роботу за фахом завідуючої відділом продовольчого магазину не дали, а запропонували продавцем прилавка) не змінило рішення залишитись тут назавжди. Торгівельна робота не зразу далась. Старання і наполегливість молодого фахівця не залишилися не поміченими. Коли Світловдський комбінат громадського харчування став самостійною організацією, Наталі Картавії запропонували місце економіста. Дівчина троху розгубилась — рядовий продавець, раптом — на керівну посаду... Чи не занадто? І в той же час було ду-

же заманливо: Наташа вже тоді була студенткою Харківського інституту громадського харчування торгово-економічного факультету. — Не бійся, дівчино, — лагідно мовила тоді Валентина Борисівна Загоруй-

нях вирішено було зробити скорочення штату кухарів, в інших взяли під контроль використання електроенергії і транспорту. І перші успіхи не забаривсь. Скромні вони це. Наташа не дуже охоче розповідає про них: — Три тисячі карбованців прибутку в місяць для нашого підприємства — це дуже мало. І ми весь час прагнемо над тим, щоб прибуток збільшити. Проаналізувавши і зваживши свої можливості, на Світловдському комбінаті громадського харчування, з безпосередньою участю економіста Наталі Картавії, поступово переходять на новий вид оплати — відрадині. По-перше, це стало матеріальним стимулом, по-друге, підвищило відповідальність за доручену справу. Не пахвалитись Наташою директор комбінату М. М. Тихоненю: — Вона виросла в нашому колективі, — говорить він. — Напрочуд працювала, добросовісна, ділова і серйозна ділянина. А перший секретар Світловдського МК ЛКСМУ О. Дзядок сказав: — Наталка — наш незмінний заступник голови районної ревізійної комісії. В яку б організацію не послали її для перевірки роботи — справляється. Успіхи... Вони не приходять самі по собі. Вони даються трудом і любов'ю до своєї роботи. Г. ІВАНЧЕНКО. м. Світловдськ.

ТУТ ЇЇ ДІМ

ко — начальник планового відділу. — Важко буде — допоможемо. Але, думаю, тобі у нас сподобається. І справді, Валентина Борисівна на перших порах багато допомагала своїй молодій колезі. Звіти, аналізи роботи підприємств, щоденні зведення — все це тільки здавалось простими сухими цифрами. Наташа швидко опанувала ці премудрості. Спокою не давало інше — комбінат зовсім не давав прибутків. Не перерахувати тепер, скільки варіантів і способів перебрала молодий економіст з начальником планового відділу, щоб якось вийти з «спривну». Висновок напросився один — економія і ще раз економія власних витрат. В одних і даль-

Дні науки на Кіровоградщині

ЗУСТРІЧІ КОРИСНІ, ЦІКАВІ, ЗАДУШЕВНІ

ВЧЕНІ В ГОСТЯХ У ТРУДІВНИКІВ РАЙОНІВ

НОВОАРХАНГЕЛЬСЬК. З великим інтересом вислухала аудиторія лекцію доктора біологічних наук О. І. Колоші «Причини загибелі та шляхи підвищення зимостійкості озимих культур». Кожне слово вченого виважувалося зваженим слухачів — в залі районного Будинку культури зібралися керівники колективних господарств району, агроном-наслідководи, бригадири тракторних і польових бригад. «Ми дуже вдячні за ваш ґрунтовний виступ, — сказав, звертаючись до вченого по закінченні лекції другий секретар РК КП України Т. А. Бак. — Думаю, що висловлюючи спільну думку всіх присутніх. Ваші спостереження, поради допоможуть нам успішніше боротися за високі врожаї». Перебуваючи на нашій землі, гість познайомився з її трудівниками — колгоспниками й робітниками, побував у колективі районного об'єднання «Сільгосптехніка» та маслозаводу, відвідав історико-краєзнавчий музей села Підвисокого. Л. РОДЮК, перший секретар Новоархангельського РК ЛКСМУ.

СВІТЛОВДСЬК. «Використання електричних моделей в науці і техніці» — так називалась лекція доктора технічних наук Л. О. Коздобі, яку він прочитав перед партійним та господарським активом району. Вчений побував у студентів і викладачів Світловдського загальнотехнічного факультету, виступив перед робітниками гідроелектростанції. А. ДАНИЛЕЙКО, зав. сектором обліку Світловдського МК ЛКСМУ.

МАЛА ВІСКА. Тут побував А. Л. Перковський, кандидат економічних наук. Він зустрівся з партійними і господарськими активістами району, прочитав лекцію на тему: «Проблеми демографічного розвитку». Вчений познайомився з життям школярів міста Малої Виски. Теплою була його зустріч з робітниками цукрокомбінату. В. БОСЬКО, секретар Маловисківського РК ЛКСМУ.

ЗНАХІДКУ — ДО МУЗЕЮ

В листі до редакції юна жителька села Новогорівки Новоукраїнського району Тетяна Іщенко розповідає про такий цікавий випадок. Недавно її батько разом з напарником отримав завдання розібрати в селі старий будинок. Робота йшла, як завжди, і раптом — несподіванка. Вони витягли скриньку... із «скарбом». Хтось у неспокійні дні громадянської війни заховав паперові гроші тих часів купюра ми по 3, 10, 25, 1000 і 10000 карбованців, та й забув про них. Батько приніс знахідку додому, щоб показати родині. І ось дівчина запитує редакцію, що їй робити далі з цим «скарбом».

З питанням нашої читачки ми звернулись до заступника директора Кіровоградського обласного краєзнавчого музею Р. Ф. ЗАХАРЧЕНКО. Ось що вона розповіла.

— Оскільки знайдені гроші — паперові і не належать до категорії коштовностей, то вони не підлягають обов'язковій здачі державі. Але казначейські білети і банкноти часів громадянської війни (на жаль, дівчина не пише, чиї вони) мають певну історичну та колекційну цінність. У нашому музеї багато подібних експонатів. Та вони можуть знадобитись самодіяльним музеям, яких в області вже більше 130. Є такі і в Новоукраїні і в Рівному. Більшу частину експозиції укомплектовано з речей, переданих населенням. Так може вчинити і Тетяна Іщенко.

Ось тобі, Таню, адреса: м. НОВОУКРАЇНКА, ПАЛАЦ КУЛЬТУРИ «ЮВІЛЕЙНИЙ», КРАЄЗНАВЧА КІМНАТА.

ДОЛЯ обійшлась з цією людиною жорстоко. Ось уже тридцять літ минуло, а часом у свідомості знову, як тоді, гримить той страшний вибух. Біля ніг розірвалась залишена після боїв граната, і 14-річному Івану осколками ранило очі.

У родині Ніколевих це було вже друге велике горе. З війни не повернувся батько. А в сорок сьомому біда і втретє постукала у двері їхнього дому: померла мати. Залишилися син з семирічною сестрою. Та люди допомагали постійно. Зараз сестра на Уралі, уже й дочка заміж вийшла.

Здоровому і сильному важко до кінця усвідомити відчай людини, яка у розквіті юності втратила зір. Він охоплював Івана темним липучим мороком, і, здавалось, не було сил, щоб вирватись з цієї безвиході. Але людина знайшла в собі волю.

Він почав писати вірші. Власне, не писати, а складати, бо, маючи добру пам'ять і постійно її тренуючи, Іван римував і запам'ятовував, будувач оповідання і теж запам'ятовував. Потім, при нагоді, диктував свої твори сестрі чи дочці. Пізніше освоїв і трафарет. Коли дивився на ці зошити, покриті прямокутними літерами, які часом набігають одна на одну, вражаєшся величезній працелюбності і впертості людини.

Джерела інформації — радіо, дружина та донька. Часто й — знайомі. А звідки він черпав сили? Відповідь — у його віршах... Ось він звертається до сестри:

І саме тоді, в той же час і годину
В яку ти, сестро, народилась на світ,
Наш батько із фронту нам, на Україну,
Прислав свій останній солдатський привіт.
Писав його швидко, бо в бурі вогненній
Уже рахував кожну мить кулемет.
Сховав недописаний лист. В стрілянні шаленій
Якраз пролунала команда: «Вперед!».

Наш батько загинув, як воїн червоний.
Життя за Вітчизну він чесно віддав.
Та поруч завжди з нами — дістї мільйонів.
Ні, сестро, він нас не самих залишав.

Він повний великої, не абстрактної, любові до Батьківщини, вдячності до свого народу. Вона — у багатьох його творах. Ось з яким теплом говорить про своїх земляків у вірші «Сторонка золотая» Іван Ніколаєв:

Они — гиталовцы в труде,
Велигницы — в сраженьи
И, верю, ни в какой беде
Не сломятся их рыведе.
Такие здесь они живут
Трудаги и солдаты...

СВІТЛО ЙОГО НОЧІ

ЙОГО вірші, оповідання та гуморески ще потребують літературного довершення. Це творчі людини, котра позбавлена змоги посидіти з олівцем над написаними рядками. Але у цього треба вчитись мужності, стійкості. Бо Іван Ніколаєв з села Злинка Маловисківського району живе одним життям з народом, спільними радощами і турботами. Його позиція — це позиція справжнього громадянина. У творчості Ніколаєва найменш популярна тема — він сам, його нещастя і образа на долю. Але якщо поет і звертається до цієї теми — то лише для того, щоб ще раз переконатись, що свій шлях він знайшов вірно:

Пускай судьба жестоко нас задела
И замести хотела все пути.
Ну что ж, она — слепая. А наше дело —
Наперекор судьбе вперед идти.

М. БІДЕНКО.

с. Злинка,
Маловисківського району.

Євген ЖЕЛІЗНЯКОВ ПІСЛЯ ДОЩУ

Пробризкав дощик...
Даль ясно...
Сині степ на видноколі...
— Іде весна, іде весна! —
Шепочуть радістю тополі.
Гуляє легіт серед віт,
Сади асміхаються щасливо,
Ще тиждень-два — і буйний квіт

Покриє яблуні і сливи,
Зазеленіють всі поля,
Повисне жайвір над ланами...
Встає веселка, і земля
Ясніє щасними думками.
м. Кіровоград.

Михайло РОДИНЧЕНКО

СИНИ

Ночами плачуться самотній жінці,
І ніхто втішати не прийде —
Ой, сумно їй лишатись наодинці
З портретами усміхнених дітей...

Дзвіку їй не виплакати сльози,
Бо не забудь жорстокої війни...
Не сива пам'ять, тільки сиві коси,
Та сивий шлях, яким пішли сини...

с. Олександрівка,
Долинського району.

Володимир БАЗИЛЕВСЬКИЙ ПЕТРАРКА

«Франческо Петрарка, поет,
Вщасливлений даром господнім,

Допишите завтра сонет,
Ну що він вам дався сьогодні!
Ви з ночі блідий, сам не свій,
Ні величі в Вас, ані лоску,
Паперу сухотний сувій
У більмах застиглого воску.
Недогарки свіч при столі
Та скусані пера гусині,
При ліжку стільці приставні
Сторчма — ніби перебіселись.
Заради одного рядка

Такі цілоденні тортури?
Чи ж Ваша десниця тяжка
Увічила вроду Лаури?
Даруйте, чи ж Ваше чоло
Вшановане лавром прилюдно!
До дідька таке ремесло!
Загравте Ви краще на лютні.
Прославте і дам, і банкет
У солодкозвучній канцоні,
На Вашу персону, поет,
Заждалися всі в Авін'йоні.
Та що йому гомін гостей!
Непотріб і кривні, і друзі.
І шепче кухарці лакей —
«Синьойр наш сьогодні не в дусі».

Засапаний, біга чогось,
Мудрує собі незугарно.
І раптом — невже? —
пролилось
Шеренгами строф на

пергамент.
Встигай підхопити як слід.
Руці від напруження шпарко.
Випурхує жайвором в світ
Душа у Франческо Петрарки.
Притисне сонет до грудей,
Погляне прояснено й чуло...
І скаже кухарці лакей:
«Уже, дяка богу, минуло».
м. Кіровоград.

Клавдія БАШЛИКОВА Я — МУЛЯР

Я — муляр.
І весело мені, якщо
Будівля дивиться
У небо чисте.
Під прапором червоним я —
будь що!
Онучка я більшовика,
дочка я комуніста.
«Тож буде мир!» —
Ми оцими словами
Ранок кожний
зустрічати раді.
Комуністи!
Завше поруч з вами
В праці буду,
і на барикаді.
сміт. Балахівка,
Петрівський район.

Весна цього року широко відкрила двері клубів та Будинків культури. В усіх закладах культури йдуть численні репетиції та концерти. Сотні колективів аматорів мистецтва взяли участь у обласному огляді художньої самодіяльності, який проходив у містах та селах Кіровоградщини. А тиждень тому кращих з них гостинно запросив найкращий зал обласного центру — Палац культури імені Компанійця. Тут вже проведено декаду танцю, у якій взяли участь танцювальні колективи Кіровограда, Олександрії, Світловодська, Новоукраїнки, Бобринця, Компаніївки та інших.

Високу виконавську майстерність продемонстрували ансамбль пісні і

танцю Кіровоградського Палацу культури імені Компанійця (фото внизу), народний ансамбль танцю «Вогник» Світловодського Палацу культури імені Леніна, самодіяльний народний ансамбль танцю «Юність» педагогічного інституту, колектив Вільшанського Будинку культури.

Кращі з кращих аматорських ансамблів візьмуть участь у заключному концерті художньої самодіяльності області, який відбудеться у травні.

М. КОРИННИЙ.

На фоті: (праворуч) український народний танок «Чіпаки», виконує танцювальний колектив «Віночок» Новоархангельського районного Будинку культури, (вліворуч) «Гопак» танцює самодіяльний народний ансамбль танцю «Степівчанка» Новоукраїнського Палацу культури «Ювілейний».

Фото В. КОВПАКА.

Анатолій КРИМСЬКИЙ

Говорить Москва

Кожен ранок вмикаю радіо,
Щоб почути слова,
Від яких — урочисто і радісно:
«Говорить Москва!»
Ці слова найяскравішим світлом
Я у серці несучу,
Бо розказують світові
Правду всю:
Десь на Заході — страйки
й бунти

Знов і знов,
Ще лютішою стала хунта —
Летять крові...
А у нас, у Москві в цю пору
Від усіх країн
Небувалій зібрався фррум —
Проти війн,
А у нас (величаво і гордо!)
На зорі
Перевершили всі рекорди
Шахтарі
Слуха Куба, Перу й Уганда.
Голос праці й звятяг,
Найправдивішу пропаганду —

За життя.
Кожен ранок вмикаю радіо
І лунають слова.
Найяснішої в світі правди —
Говорить Москва!
с. Трпаків
Олександрівського району.

Юрій ФРЕНКЕЛЬ

Яблунька

Я почув сьогодні серед ночі
Ніжну пісню радісну й палку,
То відкривши свої теплі очі
Яблунька проснулася в садку.
Яблунька проснулася.
Невідомо,
Що їй снилось в ночі зимові.
Заметіль залишилась, як
спомин,
Прилетіли радіщі нові.
І злетіла злотокрила пісня
Від землі і до найвищих хмар
Чуті вже надії тепловісні,
Сонце ніжно кроуно обійма,
Мов кохану, світлий ранок
бавить,

Небо пестить поглядом своїм.
Скоро вітер буде кучерявить
І віти голосом дзвінким.
А поки що, бруньки він
лоскоче
І веде мелодію таку,
Що її, почувши серед ночі,
Яблунька проснулася в садку.
м. Світловодськ.

Георгій ШЕВЧЕНКО

Йде весна

Вітер диригує деревами,
Ніби Шостакович стоголоссям.
Вже весна над селами
й містами
Простелила золоте волосся.
Вітер хмари рве у сіре клоччя,
Нагинає тополіні віти,
Заглядає пролісками в очі,
Безрезневим променем зігрітій.
Ось воно, омріяне, збулося:
Йде весна над селами
й містами.
Ніби Шостакович стоголоссям,
Вітер диригує деревами.
м. Кіровоград.

Людмила САПІТОНОВА

Пролетить,
Промайне, наче пісня,
Журавлине кохання,
Лиш лелечине диво
Розтурбує світанок.
Будуть плінити весни
У ясну барвінку,
Ніжки босі до сонця
Протупцюють стежинку.
У веснянках, як промінь
Із чолем золотавим —
Я купатиму сина у веселкових
травах,
У лисистку, у ярсті
Золотого серпанку.
Буде пісня зростає
На усміхненім ганку.
І від сповнених щастям
Оченят свого сина
Пісня та журавлина
Знов до мене прилине.
м. Кіровоград.

14 НЕДІЛЯ

ПЕРША ПРОГРАМА. 9.05 — Кольорове телебачення. Ранкова гімнастика. (М). 9.20 — Новини. (М). 9.30 — Для школярів. «Будильник». (М). 10.00 — «Служу Радянському Союзу». (М). 11.30 — «Незламна і легендарна». (М). 12.30 — «Сільська година». (М). 13.30 — Художній фільм «Війна і мир». 4 серія. (М). 15.05 — Кольорове телебачення. Співає народна артистка РРФСР І. Богачова. (М). 15.15 — Міжнародна панорама. (М). 15.55 — Кольорове телебачення. Програма мультфільмів. (М). 16.25 — Інтербачення. Кольорове телебачення. Чемпіонат світу з хокею. Збірна Швеції — збірна Польщі. (Фінляндія). В перерві — новини. (М). 18.45 — Кольорове телебачення. «Клуб іпподорожжя». (М). 19.15 — Кольорове телебачення. Художній телефільм. «Аніскін і Фантомас». 2 серія. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Інтербачення. Кольорове телебачення. Чемпіонат світу з хокею. Збірна Фінляндії — збірна НДР. 3 період. (Фінляндія). 22.15 — Кольорове телебачення. «Про балет». (М). 23.15 — Новини. (М).

ДРУГА ПРОГРАМА. 10.40 — Наша афіша. (К). 10.45 — Кольорове телебачення. «Домі б'ється серце». Вистава. (К). 12.55 — «Назустріч виборам до Верховної Ради СРСР». «Трибуна депутата». (Запоріжжя). 13.30 — «Запрошуємо на пісню». (Дніпропетровськ). 14.00 — «Екран молодих». «Голосу за професію». (К). 15.05 — «Курортний сезон починається». (Одеса). 15.40 — «Камерний концерт». (Львів). 16.15 — «Творчість мільйонів». (Донецьк). 16.45 — Музичний фільм. «Добрий день, зелені Карпати». (М). 17.15 — «Обережно, рух!» (К). 17.25 — «В ім'я миру». (К). 17.40 — Кольорове телебачення. «У світі рослин». (К). 18.20 — Концерт. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 19.00 — Програма «Вісті». (К). 19.45 — Науково-популярний фільм «Етюд про моральність». (К). 20.05 — «Зустріч з артистами Тбіліського театру». (Харків). 20.45 — «На добраніч, діти!» (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Художній фільм «Несподіване кохання». (К). 22.50 — Вечірні новини. (К).

15 ПОНЕДІЛОК

ПЕРША ПРОГРАМА. 9.05 — Кольорове телебачення. Ранкова гімнастика. (М). 9.20 — Новини. (М). 9.30 — Кольорове телебачення. Програма мультфільмів. (М). 10.00 — «Очевидне — неймовірне». (М). 11.00 — Кольорове телебачення. «Аніскін і Фантомас». Телевізійний художній фільм. 1 серія. (М). 12.05 — Кольорове телебачення. «Домі б'ється серце». Вистава. (К). 15.25 — «Маминна школа». (М). 15.55 — Кольорове телебачення. Для школярів. «Вогнище». (М). 16.25 — Кольорове телебачення. Інтербачення. Чемпіонат світу з хокею: Чехословаччина — Швеція. (М). В перерві — «День за днем». (Кіровоград). 18.45 — Зустрічний платі Запорізької області — п'яті. (М). 19.35 — Телевізійний «спектакль» «Моя покликана». Частина перша. (М). 21.30 — Програма «Час». (М). 21.30 — Кольорове телебачення. Інтербачення. Чемпіонат світу з хокею: СРСР — Фінляндія. (Фінляндія). По закінченні — новини. (М).

ДРУГА ПРОГРАМА. 11.00 — Новини. (К). 11.15 — Телефільм «Місто на каналах». (К). 11.35 — «Партизанський життє». (Харків). 12.05 — Зустріч XVII з'їзду ВЛКСМ. «Наш сучасник». (М). 16.10 — «Хліборобська весна». (Дніпропетровськ). 16.30 — «Шляхами бойової слави». (К). 17.30 — Республіканська фізико-математична школа. (К). 18.00 — «Музична естафета юнхів». (Одеса). 18.30 — Реклама, оголошення. (К). 19.00 — Інформаційна програма «Вісті». (К). 19.30 — Художній фільм «Кожного вечора об одинадцятій». (К). 20.50 — «На добраніч, діти!». (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — «Сатиричний об'єктив». (К). 21.50 — Телевистава. Л. Українка. «Касандра». (К). 23.20 — «На лапах республіки». (К). 23.30 — Вечірні новини. (К).

ВІД ШІСТНАДЦЯТИ...

«Буду чекати»

(В попередньому номері ми, застерігаючи юних від необачних кроків у роки, коли з'являються перші почуття, розпочали розповідь про Валерія і Лїду, їх взаємини — конкретний приклад з життя).

З Валерієм і Лїдою сталося ось що.

Закінчувалася четверта чверть, а з нею — і десять літ школи, таких нелегких, — коли згадати про виконання домашніх завдань і контрольні роботи, таких незабутніх, бо ж була дружба в класі, були улюблені вчителі, були олімпіади і екскурсії, конкурси і маскаради. Настав час підготовки до випускних екзаменів. Валерій готувався до відповідального звіту й сам, вдома, і з друзями, між яких, безперечно, й Лїда була!

Переживаючи за кожен екзамен, не зогледілись, як настав час приміряти вже готові чорний «випускний» костюм — Валерію, біле «випускне» плаття — Лїді.

Мрії кожного випускника протягом останнього року навчання перестали бути тільки особистим світом, таємницею «Я говорю тільки тобі» — застерігали один одного, та згодом весь клас і вчителі знали про плани кожного. Валерій збирався у Київський політехнічний.

— Куди ж Лїда думає вступати? — Якось поцікавилася Поліна Михайлівна.

— На філологічний. У Київський університет, — якось неохоче відповів Валерій, ніби це саме він недоумив на таке рішення дівчини.

А Поліну Михайлівну така звістка порадувала.

— Я нічого, щиро вам скажу, не планувала тоді, — говорить зараз мені жінка. — А якщо — не знаю й чому, — заспокоїливо було на душі: і там, коли вступають, будуть разом...

Проте сьогодні тільки розпочинався випускний вечір, а перші кроки в самостійне життя будуть дещо пізніше. І як їм обом — і Валерію, і Лїді хотілося щасливого початку, здійснення вимріяного і під час уроку, коли замислившись на мить і бачиш у вікні себе такою ставною, привітною, може, трішечки й суворою вчителькою, або сміливою, невсиучим геологом чи конструктором-винахідником.

Хотілося початку щасливого. І на це бажання обоє мали велике право.

Коли пахнуть найдужче білі та фіолетові свічки бузку? Коли в місті, дехто, можливо, вперше, з якоюсь радісною цікавістю шукає

Велику Ведмедицю в такому органічно співучому нічному небі? Коли найбільше віри у завтрашній день і більше довіри до того, хто йде поруч? Знайте ж, кому сьогодні шістнадцять, чи пішов сімнадцятий, все це буває під час випускного вечора.

Випускний для Валерія і Лїди (вони навчалися в суміжних класах) розпочався привітанням та напуттям вчителів і батьків, врученням атестатів, невеликим столом із невеликим, як то здавалось і вчителям, і батькам, і тим більше, самим випускникам «спиртним гріхом», а закінчився вечір казковим світляком на фортечних валах, світляковою мандрівкою у міський парк вулицями тихого міста. У вже прохолодний світлячок Лїду зігрівав піджак Валерія. Щось було в тому нехорошого? Зовсім ні. Хіба не хотілось кожному хлопцеві побути у той світлячок хоч якійсь хвилини рицарем — хай проймає прохолода свіжість юначу спину, нам не страшно! Хіба не хотілося дівчатам злегка відчуття хоч трішки вже свою самостійність, свою дорослість і охоче прийняти рицарство таких сміливих і напрочуд сьогодні цікавих юнаків (раніше ніби й не помічалося цього). Все те було природним — і веселість, і довіра, і віра, і бажання бути дорослішим, і щедрішим — адже таке свято.

І хтось, можливо, саме в той світлячок дозволив себе обійняти, — ніби й не страшно, адже всі свої, однокласники...

— Коли наближався початок серця, — зітхав Поліна Михайлівна, — потрібно було їхати вже на екзамени, тут стало дещо розкриватися. Валерій якось змінився одразу після випускного вечора. Кому кому, а матері ж помітно все. Спочатку він неохоче збирався, а потім перед самим від'їздом став відмовлятися їхати до політехнічного.

— Заберу документи і вступаю тут, — цими словами він нас із Миколою Івановичем приголомшив. А здогадки не довгі: Лїда відмовилася їхати до Києва. Я набралася сміливості і пішла до Лїдиних. Змінилася й Лїда. Якоюсь задумливою стала. «І все це одразу після випускного», — говорить мені мати. Отак. Навідріз відмовилася від університету. Мати побідкалась, що й до педагогічного не хоче вступати. А сама Лїда так на мене глянула, що ніби я завинила в чому...

Поліна Михайлівна і Микола

Іванович настояли, щоб Валерій поїхав до Києва. Він успішно склав екзамени, проте вчитися їхав неохоче.

— Так, неначе він на кілька днів збирався від'їхати, — продовжує жінка. — Я допитувалася, що в них сталося з Лїдою. Адже він за літній час тоді, здається, й словом про неї не обмовився. Мовчить. «Зрадила тобі в дружбі,

ДВОЄ

чи що?» — питаю. «Облиште, мамо» — оце і все.

А неприємності і справжня драма двох молодих людей розпочалися дещо пізніше. Десь пізньої осені Лїда сказала батькам, що їх заклад (середній спеціальний: до педагогічного не хотіла вступати) посилає групу на практичні заняття до якогось далекого міста, а в дійсності поїхала до сестри в Ростов-на-Дону, звідки не забарився лист, в якому старша дочка повідомила, що Лїда... вагітна. Що вона була в такому відчаї, хотіла щось заподіяти. Та вони її заспокоїли, і що пізно вже щось відіяти. Старша дочка заспокоювала. Назвала й батька майбутньої дитини. Ним мав стати... Валерій.

Коли пахнуть найдужче білі та фіолетові свічки бузку? Коли в місті дехто, можливо, вперше з якоюсь радісною цікавістю шукає Велику Ведмедицю в такому органічно співучому нічному небі? Коли найбільше віри в завтрашній день і більше довіри до того, хто йде поруч? Дехто дозволив тоді себе обійняти. Валерій і Лїда,

можливо, в той незабутній, з такими світлими надіями вечір, після невеликого стола із невеликим «спиртним гріхом», можливо, пізніше дозволили собі більше, ніж обійми, перейшли межу, до чого ні він, ні вона не були готовими, чого обоє не чекали, і чого обоє потім злякалися, що обох приголомшило, і, як побачимо пізніше, — не з'єднало, а народило острах і недовіру, стало невидимою болічною стіною.

— Одразу після листа мати Лїди прийшла до нас... Яка це була важка розмова. Микола Іванович спочатку вийшов, залишивши нас самих. Я так була приголомшена. Я не вірила почуттю. Не вірила, що це сталося з Лїдою — такою дівчиною! Тим більше ми не допускали, що до цього міг бути причетним наш син. Не тому що він наш. Він такий спокійний був, вихований... Я про це так і сказала. «Так що, Лїда обманує, виходить?» — обурилася мати. І тут ми обоє, розхвилювані, обізлені, почали пострікати одна одну в тому, що мало дивилися за дітьми, вона — що Валерій не вихований, я — що Лїда — ніякого зупину... Дійшло до образ, та нас притишило Микола Іванович. Він тоді зчорнів увесь. «Якщо це так, — сказав він, — завтра ж він буде тут, а післязавтра — в Лїди. Розпишуться. Не так я хотів би оженити свого єдиного сина, але раз так зробив, хай відповідає». Поліна Михайлівна переводить подих. Я дуже тоді поспішав, але до долі Валерія був я не байдужий, мені він подобався, цей веселий, тямущий і такий привабливий хлопчина. Ми присіли в сквері напроти бібліотеки Гайдара.

В. ЯСЕНЮК.

(Наступної розмови, закінчивши розповідь про долю Валерія і Лїди, ми опублікуємо лист Валентини Б. з Кіровограда, на наш погляд, дуже цікавий, і зміст якого є прямою протилежністю розповіді Поліни Михайлівни.)

До речі, про ваші листи. Після двох подій ми одержали їх 42. В наступному номері обов'язково наведемо уривки. Загальна думка —...я прочитала на сторінках газети статтю «Двоє» і вирішила розповісти... Це розмова, якої ми чекали».

На жаль, дещо мало листів від хлопця. Рицарі мовчать...

Хочеться звернутися з проханням. Не пишіть анонімних листів. Краще у листі зазначте, що коли будемо наводити ваш лист, то прізвище і адресу вказувати не слід. Це ми зробимо. Будемо відвертими! Це нас призоветь до чесності, прагнати, зрештою, сміливості).

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

ПОГОДА

Сьогодні вдень по території області і міста передбачається мінлива хмарність, без опадів. Вітер західний 10-14 метрів за секунду. Температура повітря 13-18, по місту 14-16 градусів.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

Наша адреса і телефони

316050. ГСП, Кіровоград-50, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.